

Verslag participatiebijeenkomst 17 april 2025

Inbreng stakeholders bij de brede omgevingsvisie Hellendoorn 2040

Stap 4: toekomstverkenningen

Inleiding

Op 17 april 2025 vond een dialoogsessie plaats met vertegenwoordigers van onze stakeholders. Voor de bijeenkomst waren professionals uit de gemeente, de regio en de provincie uitgenodigd. Centraal stond de vraag: 'Willen jullie ons helpen om de drie toekomstverkenningen die we ambtelijk hebben opgesteld te verbeteren en aan te vullen? Zodat we ze kunnen gebruiken om de koers voor de gemeente te kunnen bepalen. Verdeeld over drie werkgroepen brachten de deelnemers een bezoek aan de drie toekomstverkenningen: een gemeente in beweging, de groene gemeente en een authentieke gemeente. Ze kregen een korte toelichting op de toekomst en gingen met elkaar in gesprek over de kansen en bedreigingen die zich in die toekomst voor zouden kunnen doen. De gesprekken hebben bijgedragen aan de kwaliteit van de toekomstverkenningen. Ze leverden bovendien waardevolle inzichten op over wat professionals belangrijk vinden voor de toekomst van Hellendoorn. In dit verslag hebben we per toekomst de hoofdlijnen uit de gesprekken samengebracht.

De eerste voorkeur

We begonnen het programma met de vraag of de deelnemers zonder de inhoud van de toekomst te weten, een keuze wilden maken tussen de drie toekomst. We vroegen ze ook of ze op wilden schrijven waarom voor die toekomst kozen. Twee deelnemers kozen voor de groeiende gemeente, tien voor de groene gemeente en zeven voor de oorspronkelijke gemeente. Bij de groeiende gemeente werd een relatie gelegd met de dynamiek die nodig is om verder te komen. De groene gemeente werd vooral gekoppeld aan de landbouw en een gezonde leefomgeving voor onze inwoners. De oorspronkelijke gemeente tenslotte, werd gewaardeerd vanwege de verbinding met Noaberschap en de waarde van wat we nu hebben voor de toekomst.

De door de deelnemers genoemde thema's (dynamiek, landbouw, een gezonde leefomgeving, Noaberschap en de huidige kwaliteiten zijn van grote waarde voor de ontwikkeling van de gemeente Hellendoorn. Dat bleek ook tijdens de ronde die alle deelnemers vervolgens aan de drie toekomst maakten. De centrale vraag bij iedere toekomst luidde: "Wat zijn de kansen in deze toekomst en wat zijn de bedreigingen?"

Belangrijkste conclusie

"Er valt niet echt te kiezen tussen de drie toekomstverkenningen. Ze bevatten alle drie elementen die we mee zouden moeten nemen naar de toekomst. En ze hebben ook allemaal een keerzijde. We zouden op basis van deze verkenningen een hele nieuwe toekomst moeten bouwen".

De eerste voorkeur

Als u op voorhand een toekomst voor Hellendoorn zou mogen kiezen, welke kiest u dan en waarom?

	Een gemeente in beweging	Een groene gemeente	Een authentieke gemeente
1	Hellendoorn is niet geïsoleerd. Zal zich moeten verhouden tot een dynamische samenleving. Die is er ook.	Groen is mijn werk en mijn leven: Landbouw.	Omdat Noaberschap hierin mijns inziens het eest vertegenwoordigd is.
2	Bewegen/dynamiek=vooruitgang. Technologie meer inzetten voor vernieuwing in de samenleving	Groen en water zijn van groot belang. En zonder water geen groen.	We zullen het samen moeten doen. Traditie van Noaberschap in een tweede jasje.
3		De negatieve impact van verschillende milieuthema's op gezondheid is voor de inwoner zo klein mogelijk.	Huidige behouden, openstaan voor verruiming en uitbreiding.
4		Gezond in een groene gemeente. Waar de landbouw de duurzaamste van Europa is. Ruimtebehoud voor landbouw.	Een dorp of stad wordt gevormd door het verleden en versterkt de toekomst.
5		Leefbaar fijn wonen, gezondheid, prettige omgeving.	Samenredzaamheid: wonen en zorg. Authentiek: traditie en Noaberschap. "Vroeger was alles beter"
6		Agrarische bedrijven toekomstperspectief bieden.	Gemeente/dorp met eigen karakter spreekt mij aan (persoonlijk). Vernieuwing met oog voor identiteit spreekt mij aan (zakelijk). De andere kleuren zijn ook interessant.
7		Een groene gemeente is een agrarische gemeente met goed toekomstperspectief waar ondernemerschap beloond wordt.	Traditie sluit vernieuwing niet uit. Saamhorigheid. Wel scherpe keuzes op indeling wonen, recreëren, hoe omgaan met het buitengebied. Uitdaging
8		Groen (biodiversiteit/natuur) is de basis voor welzijn, recreatie, natuur, schoon water/lucht, landschap, ecologische (ver)binding	
9		Hellendoorn is van oudsher een groene, agrarische gemeente. Boeren zijn duurzaam. Duurzaamheid in de zin van zuinig en hergebruik zit de Hellendoorners in het bloed.	
10		Gaat om bewust zijn van de keuzes (en ze kunnen maken in de thema's als beweging/leefstijl, ontmoeten, voeding, verkeer, omzien naar elkaar. Positieve gezondheid. En ook weten wat hierin de impact is op leefstijl en de omgeving.	

Samenvatting tafelgesprekken

Misschien hebben we groei nodig

Het is een beeld waar een aantal deelnemers ook een beetje huiverig voor is, maar om onze voorzieningen vast te houden en ervoor te zorgen dat onze jongeren in de gemeente kunnen blijven wonen hebben we groei nodig. Met name door een aantal deelnemers met een zorgachtergrond wordt daarop gewezen. We hebben jonge mensen nodig om de gemeenschap verder te brengen en voor de ouderen te zorgen'. Meer woningen bouwen kan helpen om de jongeren vast te houden en meer jonge mensen en gezinnen aan te trekken.

We zijn graag op onszelf

De keerzijde van groei is dat er meer mensen van buiten komen. En dat baart een aantal deelnemers de nodige zorgen. Met name ondernemers in het buitengebied. Ze waarschuwen voor spanningen en onbegrip. Op een aantal plekken doen die spanningen zich al voor. Of we nou alleen bouwen voor de lokale behoefte of ook voor mensen van buiten, de woningbouw zou vooral binnen de dorpsgrenzen plaats moeten vinden.

Groei is ook niet voor alle deelnemers even vanzelfsprekend. Samenredzaamheid kan de gemeente heel ver brengen. Als we dan toch moeten groeien, dan is het advies om dat wel zo toekomstbestendig te doen. Met oog voor de natuur. Op de plekken die zich het best lenen voor wonen en werken (droge gebieden). En rekening houdend met de bescherming van drinkwaterbronnen, de luchtkwaliteit etc. Ook klimaatbestendigheid en veiligheid moeten aan de voorkant in de planning worden meegenomen.

Kansen en bedreigingen voor Noaberschap en zorg

We zijn trots op de zorg voor elkaar. En het Noaberschap moeten we op weg naar de toekomst goed blijven faciliteren. Het is een belangrijke basis voor de leefbaarheid in onze gemeente. Tegelijkertijd wordt het ondersteunen van Noaberschap een steeds grotere uitdaging, omdat onze samenleving steeds verder vergrijsd. De vergrijzing leidt er ook toe dat inwoners meer van professionele zorg afhankelijk worden. Technologie kan helpen. Nieuwe woonvormen als knarrenhofjes, kleinschaligheid en de herintroductie van het bejaardentehuis 2.0 kunnen bijdragen aan behoud van zorg voor elkaar.

Natuur en duurzaamheid zijn belangrijk

Behoud van natuur, zowel in het buitengebied als binnen de dorpen, is een duidelijke prioriteit voor de toekomst. Groen draagt bij aan welzijn, speelruimte voor kinderen en biodiversiteit. Een aantal deelnemers ziet klimaatadaptatie als een opgave voor de toekomst: water vasthouden bij extreme neerslag en bufferen voor droge tijden. Bewustwording over verbruik van drinkwater en energie wordt noodzakelijk gevonden. Meerdere deelnemers zijn kritisch over windmolens. Er lijkt meer (maar nog steeds beperkt) draagvlak voor innovaties zoals een kleine kernreactor, mits zorgvuldig onderzocht.

Economie, ondernemerschap

De wens om de lokale economie te versterken, klinkt duidelijk door aan tafel. De focus zou moeten liggen op onze lokale bedrijven en op slimme, duurzame bedrijvigheid. Bij dat laatste denkt men aan biobased en prefab bouw, technische innovatie en recreatie die past bij het kleinschalige karakter van de gemeente. Ondernemerschap zou vooral lokaal en groen moeten zijn en bijdragen aan de leefbaarheid.

Voor (kleinschalig) toerisme dat op de een of andere manier verbonden is met de natuur zien de deelnemers ook kansen.

Voedsel blijft nodig

Volgens de deelnemers zijn onze boeren onmisbare partners in het behoud van landschap, leefbaarheid en identiteit van Hellendoorn. In welke toekomst dan ook. Er klinkt aan de ene kant een duidelijke oproep aan de gemeente om deze sector te erkennen en waar mogelijk te faciliteren – als drager van het buitengebied én als aanjager van innovatieve, natuurinclusieve en toekomstbestendige ontwikkelingen. Maar er gaan ook stemmen op meer ruimte te bieden voor wonen in de gemeente, ook in het buitengebied. Het vinden van een goede balans tussen groei en de landbouw is een van de uitdagingen waar we voor staan en het gesprek over moeten voeren.

De rol van de gemeente

Inwoners verwachten een betrokken en transparante overheid die als regisseur optreedt: faciliterend waar mogelijk, leidend waar nodig. Er wordt gepleit voor maatwerk per kern of buurtschap. Vooral in kleinere kernen is er behoefte aan ruimte om initiatieven zelf te ontplooiën, terwijl in grotere dorpen mogelijk meer gemeentelijke regie gewenst is. Echt samenwerken en luisteren is hierbij essentieel. “Niet doen alsof, maar echt bottom-up werken,” zoals een deelnemer zei.

Reflectie op de eerste voorkeur

Na de ronde langs de toekomst, kregen de deelnemers opnieuw de mogelijkheid om voor één van de toekomst te kiezen. De conclusie was snel getrokken: alle toekomst bieden elementen die we graag mee zouden willen nemen op weg naar 2040. Het heeft geen zin om er een uit te pikken, want dan doen we onszelf tekort. De conclusie biedt steun voor het proces dat we ingezet hebben, waarbij de toekomstverkenningen het goede gesprek ondersteunen en de bouwstenen opleveren voor de Koersbepaling.

Bijlagen

In de bijlagen zijn de opgehaalde kansen en bedreigingen per scenario opgenomen.

Disclaimer:

Bij bijeenkomst op 17 april 2025 waren zo'n 20 stakeholders van de gemeente vertegenwoordigd. De deelnemers kwamen onder andere uit de zorg, het welzijn, de bouw, de landbouw en van andere overheden. De inhoudelijke input die we tijdens de sessie hebben opgehaald, gebruiken we om de toekomstverkenningen aan te scherpen. En bij de voorbereiding van een eerste potloodschets van die koers. Die potloodschets kun je zien als eerste voorzichtige stap op weg naar de koers. De brede inhoudelijke discussie over de koers voeren we in augustus en september. Dan krijgen alle inwoners, ondernemers en belanghebbenden de mogelijkheid om hun visie te geven op de hoofdkoers voor de gemeente.

In het vervolg van stap 4 hebben de toekomstverkenningen de namen groeiende gemeente, groene gemeente en oorspronkelijke gemeente gekregen.

Bijlage: opgehaalde kansen en bedreigingen per scenario

Gemeente in beweging

Opbrengst stakeholdersbijeenkomst 17 april 2025

		Kansen	Bedreigingen	Adviezen
Groei		Meer diversiteit, meer deelnemers bij een vereniging Meer mogelijkheden om samen met meerdere mensen /generaties onder één dak te wonen. Als je (klein)kinderen in de buurt hebt is er ook meer begrip voor elkaar	Mensen hebben nog andere taken dan werken Er komen meer mensen van buiten. Dat is een bedreiging voor onze mores en lokale cultuur. Dat zie je nu al bij de discussie rood voor rood Meer frictie tussen agrariërs en niet agrariërs in het buitengebied	Kies niet voor groei maar voor verantwoorde groei: soms moet je ook durven schrappen. Maak duidelijke keuzes: in welke gebieden biedt je ruimte aan woningen, waar aan de landbouw etc. Kies voor groei binnen de kernen: nieuwe inwoners van het buitengebied snappen vaak hun nieuwe omgeving en de mores niet
Sterke kernen en wijken	Voldoende en passende woningen	Voldoende woningen Kansen voor meer houtbouw (isloeft en reguleert beter) Voor mensen zonder (wens voor) mantelzorg zijn er weer bejaardentehuizen: Noaberhofjes als bejaardentehuis 2.0		
	Werkgelegenheid in de kernen	Concentreren van wonen en werken maakt groei mogelijk met minimaal ruimtegebruik		
	Dagelijkse voorzieningen	Meer draagkracht voor nabijheid van voorzieningen		
	Groen		Door groei aantal woningen en bedrijvenlocaties kan het beweeggroen onder druk komen te staan	
	Veiligheid			
Iedereen doet mee	Kansengelijkheid voor iedereen	Als je bouwt op zorg voor elkaar en kijkt naar zorginstanties dan valt de individualisering wel mee (dat wordt meer ingegeven door bezuinigingen in de zorg)		Technologische ontwikkeling: Verlies het ethische vraagstuk niet uit het oog
	Noaberschap en sociale basis	Deze toekomst biedt een balans tussen vergrijzing en vergroening Genoeg handen om zorg te leveren Technologie kan voor huisarts op afstand zorgen terwijl burens nog wel over de vloer komen Als je inzet op inclusiviteit en diversiteit, kan dat automatisch zorgen voor meer verbinding en Noaberschap	Als iedereen moet werken tot zijn 70ste, staan mantelzorg en zorg voor elkaar onder druk	
	Alles voor iedereen bereikbaar	Betaalbare zorg: Technologie moet zorgen voor ondersteuning bij zorg en betere zorg	Techniek kan ook voor angst en onzekerheid zorgen.	
	Gezonde leefomgeving		Meer emissies van schadelijke stoffen van bedrijven zet gezonde leefomgeving onder druk	

Vitaal platteland	Duurzame en concurrerende landbouw	Biobased bouwen vraagt om andere gewassen	Veel stoppende boeren Grondstoffen voor biobased bouwen verdringen traditionele gewassen	Ook in dit scenario is voedsel nodig
	Bloeiende natuur en gezonde ecosystemen			Ook in deze toekomst zou je vanuit groen moeten denken
	Landschap en cultuurhistorie			
Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	Ruimte voor ondernemers, toerisme en recreatie	Aansluiten bij ambitie Twente: meer high tech bedrijven, daardoor ook meer nieuwe inwoners met andere opleiding en impuls voor lokale opleidingen Meer economische groei Bedrijven kunnen blijven bestaan		
	Energietransitie (duurzaamheid)	Energie dicht bij huis regelen: buutbatterijen	Hoe zorg je voor voldoende energie?	
	Klimaatadaptatie	Klimaatadaptatie: hightech bedrijven op kleine schaal biedt mogelijkheid voor groen in een goede balans met grijs. Denk ook aan groen op daken en gevels		
	Circulaire economie			Wat ga je met al het afval doen?

Groene gemeente

Opbrengst stakeholdersbijeenkomst 17 april 2025

		Kansen	Bedreigingen
Groen/ de bevolking neemt af			Agrariërs en natuurbeheer willen wel, maar de regels maken het niet mogelijk Rijke mensen komen hier wonen voor de mooie omgeving. Ze hebben wel de lusten maar niet de lasten Hebben we in deze toekomst genoeg handjes om alles te fixen? Wordt Hellendoorn een slapende gemeente? Dubbele vergrijzing/Toename ouderen
Sterke kernen en wijken	Voldoende en passende woningen	Mogelijkheden voor tijdelijke woningbouw in het buitengebied. Knarrenhofjes verspreid over de gemeente (ook in het buitengebied) Woningsplitsing Rug aan rug bouwen op hetzelfde perceel Ook in Haarle en Daarle willen ze wel op een appartementje wonen Bij nieuwbouw kun je al voorsorteren op mantelzorg	De leefbaarheid in de wijken komt onder druk te staan Inbreiding leidt tot veel bezwaren
	Werkgelegenheid in kernen		
	Dagelijkse voorzieningen		Voorzieningenniveau daalt: verschraling
	Groen	Je kunt de parkeernormen aanpassen: minder auto's voor de deur	
	Veiligheid	Inzetten op deelvervoer levert een veilige omgeving op	
Iedereen doet mee	Kansengelijkheid voor iedereen		
	Noaberschap en sociale basis	Ontmoetingsplekken zijn een belangrijke basis in deze toekomst Bejaardenhuizen moeten terug Kansen voor meer zorgboerderijen in het groen	De mantelzorg en Noaberschap komen onder druk te staan Geen Noaberschap in nieuwe hoogbouw De vraag is of de zorgboerderijen er gaan komen: de intrinsieke kracht is we niet
	Alles voor iedereen bereikbaar	Meer deelvervoer	Er zijn niet voldoende vrijwilligers om mensen te vervoeren
	Gezonde leefomgeving	Minder vee en minder pesticiden betekenen schonere lucht, gezond groen en water	
Vitaal platteland	Duurzame en concurrerende landbouw	Extensivering platteland: meer samenwerking met natuurbeheerders mogelijk Als er een verdienmodel is schakelen de melkveehouders om	De voedselvoorziening komt onder druk te staan De traditionele landbouw wordt verdreven Extensivering leidt tot klappen in de periferie van de agrarische sector
	Bloeiende natuur en gezonde ecosystemen	De grens tussen natuur en landbouw is niet meer zo strikt. Je kunt de natuurkern wat losser laten De boeren beheren de natuur (is nu op sommige plekken al zo) De natuur kan meer aan	Durven de huidige natuurbeheerders het natuurbeheer wel over te dragen
	Landschap en cultuurhistorie	De oude landschapsstructuren komen terug	
Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	Ruimte voor ondernemers, toerisme en recreatie	Voorals kansen voor de toeristische sector. Jongeren hoeven niet weg Groen trekt toeristen aan	Meer kans voor ecotoerisme, maar wie pakt dat op? Trekt in deze toekomst de beroepsbevolking weg?
	Energietransitie (duurzaamheid)		Netcongestie
	Klimaatadaptatie		
	Circulaire economie		

Oorspronkelijke gemeente

Opbrengst stakeholdersbijeenkomst 17 april 2025

		Kansen	Bedreigingen
De bevolking blijft gelijk, de gemeente trekt zich terug		Rustig, sociaal en behoud van huidige bedrijfsvoering Gemeente luistert beter naar inwoners/burgerinitiatieven Redelijke groei zorgt voor leefbaarheid	Hoe zorgen voor draagvlak? Met vergijzing komt een toename aan ouderdomsaandoeningen (dementie ed). Geen structuur of sturing in beleid De rechterlijke macht moet oplossingen gaan bieden Doen waar iedereen achterstaat leidt niet tot uitvoerbaarheid Geen bestuur, geen vooruitgang Stilstand is achteruitgang/ dode buurtschappen NIMBY
Sterke kernen en wijken	Voldoende en passende woningen	Zorgt voor het behoud van de kernen: dit doen door losmaakbare huizen te bouwen Geleidelijke woningbouw Woningbouw sluit aan bij de behoefte Faciliteren van wonen en zorg	Weinig reuring, kernen bloeien dood
	Werkgelegenheid in de kernen		
	Dagelijkse voorzieningen	Voorzieningen blijven behouden	
	Groen	Meer vergroening en minder verharding Behoud van groen en rust	
	Veiligheid	Zorg voor een ouderdomsvriendelijke leefomgeving	
Iedereen doet mee	Kansengelijkheid voor iedereen		
	Noaberschap en sociale basis	Zorgen voor elkaar Gemeente ondersteunt lokale initiatieven Een hechte gemeenschap zorgt voor verbondenheid Intensief Noaberschap kan zorg betaalbaar houden Sociale controle Kleinschaligheid en multifunctionaliteit zorgen voor een betrokken gemeenschap Omzien naar elkaar en sociale buurten	Vergrijzing vraagt veel van de zorg en ondersteuning Geen vrijwilligers en verenigingsleven Sterke samenredzaamheid
	Alles voor iedereen bereikbaar		Zorg en voorzieningen op afstand doet een beroep op mobiliteit
	Gezonde leefomgeving	Geen toename bedrijventerreinen betekent geen toename emissies	
Vitaal platteland	Duurzame en concurrerende landbouw	De samenhang tussen inwoners en agrarische sector blijft hoog Goed voor de landbouw/perspectief voor de landbouw Buitengebied blijft agrarisch	
	Bloeiende natuur en gezonde ecosystemen	Minder druk op natuur en water	
	Landschap en cultuurhistorie		

Toekomstbestendig en duurzaam ontwikkelen	Ruimte voor ondernemers, toerisme en recreatie	Ruimte voor lokale bedrijvigheid Houdt kennis in eigen gemeente (werken in Nijverdal WIN)	Als traditie wordt opgevat als 'alles moet hetzelfde blijven' krijgen ondernemers weinig kansen Ondernemerschap kent zijn grenzen: de lasten komen op hun schouders Grote bedrijven trekken weg
	Energietransitie (duurzaamheid)	Kansen om de transitie lokaal op te pakken	Hoe voorzie je in de toename van de energiebehoefte
	Klimaatadaptatie	Water- en bodemsturend bij nieuwbouw	
	Circulaire economie	Ruimte voor klimaatverandering en natuur	